

ПРЕДГОВОР

Историја правних институција је као наставни предмет обликована на резултатима развоја правноисторијских дисциплина. Уведен за потребе студентске историјскоправне студије према програму по коме је то једини историјскоправни предмет, концепцијски и методолошки унапред се може ставити низ приговора. Зато је и овај предговор одбрана од замишљених приговора.

Дакле: зашто баш Историја правних институција? По чему је један такав наставни предмет из окриља правноисторијских научних дисциплина, данас потребан и занимљив? Како је извршен одбир из обиља правноисторијске грађе? Да ли је овај рад, намењен студентима као уџбеник, за њих приступачан, а за будуће правнике користан? итд.

Историја права, односно Општа правна историја, традиционално, поред Римског права и националне историје државе и права, данас представља незаобилазни део програма правних студија. У наставним плановима правних факултета развијених западних земаља среће се предмет под називом Европска правна традиција, или Западна правна традиција, а на Правном факултету у Београду тај се предмет назива Упоредна правна традиција.

Иначе, општа правна историја је уведена на Београдски лицеј 1841. године под називом Историја законознања. Временом се садржина тог општеисторијског предмета мењала тако што је акценат био, или на историји државе, или на историји права, са постепеном оријентацијом ка упоредноправној историји. Поред тога, почетком деведесетих година XX века уводи се на неке правне факултете у Србији (нпр. у Крагујевцу) наставни предмет под називом Историја политичких и правних институција, уместо Римског права и Опште историје државе и права, а данас и неки други правни факултети имају предмет под сличним називом.

Од оснивања Правног факултета Привредне академије у Новом Саду (2000. године) схвата се значај и потреба увођења и неговања једног опште историјскоправног упоредног предмета, који ће бити прилагођен потребама студирања на принципима тзв. Болоњске конвенције. Определивање за назив предмета Историја правних институција, подразумева да се он базира на општој правној историји. Али, шта данас чини овакав предмет незаобилазним садржајем правних студија?

Учећи о најважнијим правним институцијама и институтима, и то у историјском контексту, студенти се упознају са прошлешћу два најугицајнија правна система, уз настојање да стечена знања кореспондирају са потребама савременог правничког образовања. Циљ овог курса је оспособљавање за правилно разумевање великих савремених правних система, кроз упознавање са процесом настанка и промена њихових основних правних институција, пре свега оних које су „преживеле“ до данас. Стога овај предмет треба да